

Vergaderjaar 1992-1993

22 856

Wijziging van de Wet geluidhinder

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

De doelstelling van deze wijziging van de Wet geluidhinder (Stb. 1979, 99) is om de taken en bevoegdheden van gedeputeerde staten bij de opstelling en uitvoering van het saneringsprogramma met betrekking tot een aantal defensie-inrichtingen op te dragen aan het Rijk; de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer zal dan belast zijn met het opstellen van het saneringsprogramma en de vaststelling ervan, terwijl de Minister van Defensie belast zal zijn met een correcte en voortvarende uitvoering van het saneringsprogramma. Voor het toezicht op de naleving van de Wet geluidhinder bij defensie-inrichtingen worden, analoog aan de Hinderwet (Stb. 1981, 410), rijksambtenaren door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer aangewezen. De achtergrond van het bovenstaande is de wens om het aantal personen, dat kennis kan nemen van geclassificeerde gegevens, zo veel mogelijk beperkt te houden. In dit verband kan er nog op worden gewezen dat ook het advies van de Inspecteur voor de Milieuhygiëne aangaande het programma rechtstreeks aan laatstgenoemde minister wordt uitgebracht.

De huidige situatie is als volgt.

De Minister van Defensie heeft een aantal inrichtingen in beheer die vallen onder de zogenoemde categorie A-inrichtingen van de Wet geluidhinder, aangewezen op grond van artikel 16, eerste lid. Het gaat daarbij om scheepswerven in Den Helder, een tankwerkplaats en de inrichtingen op militaire luchtvaartterreinen voor het proefdraaien van vliegtuigmotoren.

Door het verstrijken van de in artikel 53, eerste lid, van de Wet geluidhinder gestelde termijn berust sinds 1 september 1986 de bevoegdheid tot vaststelling van geluidszones rond bestaande industrieterreinen, voor zover die zijn gelegen op het grondgebied van meer dan één gemeente, inmiddels bij de Kroon (artikel 64 jo. artikel 57, tweede lid, van de wet). Dit geldt uiteraard ook voor industrieterreinen waarop defensie-inrichtingen zijn gelegen. De voorbereidingen voor de vaststelling van de zones rond defensieterreinen verkeren in een vergevorderd stadium. De daarvoor benodigde akoestische onderzoeksresultaten zullen binnenkort beschikbaar komen. Het akoestisch onderzoek geschiedt – om dezelfde reden, namelijk: bescherming van geclassificeerde gegevens – thans op

rijksniveau. Ingevolge het bij wet van 24 juni 1992 (Stb. 348) gewijzigde artikel 59 van de Wet geluidhinder bevindt zich vanaf 1 juli 1993 rond een terrein van rechtswege een zone, voor zover op deze datum nog geen zone is vastgesteld.

Het feit dat de gegevens, die bepalend zijn voor het opstellen van het saneringsprogramma, geclassificeerd zijn, leidt nu evenwel tot een frictie met betrekking tot het overheidsniveau dat het saneringsprogramma moet opstellen. Bij gebrek aan mogelijkheden tot controle van deze onderliggende gegevens, heeft de provincie Zuid-Holland kort geleden de resultaten van het akoestisch onderzoek niet als enige basis voor het opstellen van de zone of van het programma willen nemen. Anderzijds staat het de Minister van Defensie op grond van met NAVO-partners bestaande overeenkomsten inzake de behandeling van (geclassificeerde) gegevens niet vrij om dergelijke gegevens aan de provincie ter beschikking te stellen.

Daarnaast is een belangrijk motief dat in de Wet geluidhinder in artikel 171 de model-geheimhoudingsbepaling is opgenomen, die slechts een repressieve sanctie kent.

Het boven omschreven dilemma is aanleiding geweest voor overleg met het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten; de uitkomst daarvan was dat met de voorgestelde oplossing werd ingestemd.

Een voorontwerp van wet tot wijziging van artikel 170 van de Wet geluidhinder is vervolgens ter advisering voorgelegd aan de Centrale raad voor de milieuhygiëne en aan het Interprovinciaal Overleg. De Centrale raad voor de milieuhygiëne heeft besloten over het voorontwerp geen advies uit te brengen. In het onderhavige wetsvoorstel is rekening gehouden met de opmerkingen die het Interprovinciaal Overleg in zijn advies van 7 mei 1990 heeft gemaakt. Deze opmerkingen strekten er toe te voorkomen dat de uitvoering van de aan de provincies opgedragen taken ingevolge de Wet geluidhinder onnodig worden doorkruist door het overdragen van enkele onderdelen van die taken aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. De tekst van het voorgestelde derde en vierde lid is naar aanleiding van die opmerkingen zo gewijzigd dat er geen twijfel kan ontstaan over het feit dat de overdracht uitsluitend betrekking heeft op taken en bevoegdheden voor zover het een defensie-inrichting betreft. Zulks betekent dat indien een programma van maatregelen betrekking heeft op een gebied waarin naast een defensie-inrichting andere bedrijven zijn gevestigd gedeputeerde staten het programma van maatregelen inclusief het saneringsprogramma opstellen, behalve het gedeelte van het programma dat betrekking heeft op de defensie-inrichting. Dit gedeelte wordt door de minister opgesteld. De minister draagt op basis van artikel 157, tweede lid, van de Wet geluidhinder zorg voor de noodzakelijke afstemming en samenhang tussen de te treffen maatregelen. Dit geldt eveneens voor gevallen waarin naast een geluidszone verband houdend met een geluidsinrichting een andere geluidszone op basis van de Wet geluidshinder wordt vastgesteld. Tot slot berust ook in gevallen waarin een geluidszone op basis van de Wet geluidhinder samenvalt met een geluidszone voor een militair oefenterrein op basis van de Luchtvaartwet (Stb. 1978, 534) de zorg voor de afstemming en samenhang bij de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

De onderwerpen waarvoor de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer verantwoordelijk wordt, zijn de keuze van een saneringsvariant en het opstellen en vaststellen van het saneringsprogramma (artikel 71, tweede lid). Teneinde te garanderen dat in voldoende mate rekening wordt gehouden met de specifieke belangen

van de landsverdediging vindt voorafgaande aan de opstelling van het saneringsprogramma overleg met de Minister van Defensie plaats. Hierbij zij opgemerkt dat de gegevens omtrent de inrichting waarop het programma van maatregelen wordt gebaseerd afkomstig zijn van het Ministerie van Defensie.

Het vorenstaande heeft gevolgen voor de ontwikkeling van bestemmingsplannen voor gronden die behoren tot een rond een defensie-terrein gelegen zone. Artikel 69 van de Wet geluidhinder bepaalt namelijk dat, bij de vaststelling of herziening van een bestemmingsplan dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op gronden die krachtens die vaststelling of herziening gaan of blijven behoren tot een zone, terzake van de geluidsbelasting, vanwege het industrieterrein, van de gevel van woningen, van andere gebouwen dan woningen en van andere geluidsgevoelige objecten binnen de zone de grenswaarden van de Wet geluidhinder in acht moeten worden genomen. In het bijzonder houdt dit in dat in dergelijke gevallen aan een vastgestelde geluidszone c.q. de daarin vergunde geluidruimte wordt getoetst. Overigens is het aan te bevelen dat burgemeester en wethouders bij de voorbereiding van een dergelijk bestemmingsplan, in het kader van het overleg dat op basis van artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 (Stb. 627) wordt gepleegd, ook een vertegenwoordiger van het Ministerie van Defensie uitnodigen.

Na de vaststelling van het saneringsprogramma wordt de Minister van Defensie belast met de uitvoering van het programma, hetgeen niet alleen betrekking heeft op het treffen van maatregelen, maar ook op de financiering en uitvoering van de sanering van bestaande situaties waarin een hogere belasting dan 55 dB(A) wordt ondervonden. Conform de uitgangspunten van het Besluit saneringsmaatregelen industrieterreinen Wet geluidhinder (Stb. 1982, 485) en de Leidraad Sanering Industrielawaai (gepubliceerd in de Publikatierreeks Milieubeheer no. 86), verder te noemen de Leidraad, ligt ook bij defensie-terreinen de nadruk op het treffen van bronmaatregelen.

Maatregelen in de overdrachtsweg (schermen, wallen) of maatregelen aan de woning (gevelmaatregelen) zullen slechts sporadisch worden toegepast.

Zoals in de Leidraad is aangegeven behoort een fasering van de uitvoering van de bronmaatregelen in bepaalde gevallen, met het oog op de spreiding van kosten, tot de mogelijkheden. In beginsel dient zo'n fasering niet verder te gaan dan 5 jaar na de vaststelling van het saneringsprogramma, aangezien een planning over een langere periode doorgaans met zeer grote onzekerheden gepaard gaat, en vanuit hinder-oogpunt niet wenselijk is.

De uitvoering van de maatregelen zal door de Minister van Defensie, in nauw overleg met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, met voortvarendheid ter hand worden genomen.

In opdracht van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en het Ministerie van Defensie is door Twijnstra en Gudde NV te Amersfoort het onderzoek «Organisatorische gevolgen overdracht provinciale Wet geluidhindertaken defensie-inrichtingen aan VROM» uitgevoerd. In de rapportage is aangegeven dat tussen het ontwerpen van saneringsvarianten (fase II van het akoestisch onderzoek) en de uitwerking van de gekozen saneringsvariant, dat wil zeggen het pakket van te treffen saneringsmaatregelen tot het saneringsprogramma (fase III van het akoestisch onderzoek), in het algemeen een periode ligt die varieert van 2 tot 3 jaar. Bedacht moet worden dat gedurende dit saneringsonderzoek niet alleen de mogelijk te treffen saneringsmaatregelen en de effecten ervan worden geïnventariseerd

maar ook de daaraan verbonden kosten. Gedurende het saneringsonderzoek ontstaat derhalve reeds in een vroegtijdig stadium een inzicht in de omvang van de kosten van de sanering en kan eventueel op de uitvoering ervan worden vooruitgelopen. Uit de rapportage blijkt voorts dat de aanpassing van de ontheffingen voor de betrokken defensie-inrichtingen in het algemeen binnen 8 maanden na vaststelling van het saneringsprogramma kan zijn afgerond, waarna een aanvang kan worden gemaakt met de uitvoering van de sanering.

Tenslotte kan uit de rapportage worden afgeleid dat de saneringsprogramma's met betrekking tot de defensie-terreinen in de periode 1993 tot eind 1995 kunnen worden vastgesteld. In concreto betekent dit dat de afronding van de sanering van defensie-inrichtingen, gelet op een uitvoeringstermijn van 5 jaar, rond het jaar 2000 kan worden verwacht. Hiermede loopt deze sanering in de pas met de saneringstermijn voor de overige A-inrichtingen. Ten aanzien van de neveneffecten kan het volgende worden gesteld. De gevolgen voor de rijksbegroting zijn verwaarloosbaar gering. De beleidslasten zullen bij de provincies afnemen en bij de rijksoverheid dienovereenkomstig toenemen; de omvang ervan is evenwel zo gering dat een compensatie in de vorm van een uitname uit het Provinciefonds niet in de rede ligt.

De lasten voor het justitieel apparaat zullen in die zin toenemen dat verwacht mag worden dat enkele procedures aanhangig zullen worden gemaakt om desondanks de gegevens die geclassificeerd blijven, openbaar te maken. Vanuit dereguleringsoogpunt bezien, houden positieve en negatieve effecten elkaar min of meer in evenwicht.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. G. M. Alders